

Άριθ. Πρωτ. 1246

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 28^η Ιουλίου 2020

**ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΣΥΜΕΩΝ**

Πρός ἀπαντα τόν Ιερό Κλῆρο,
τούς Ιερούς Ναούς
καὶ τίς Ιερές Μονές
τῆς καθ' ἡμᾶς Ιερᾶς Μητροπόλεως

Ἄγαδητοι ἐν χριστῷ Αδερφοί

Σᾶς ἀποστέλλουμε συνημμένως τό ύπ' ἀριθ. πρωτ. 3499/1445/28.7.2020
Ἐγκύκλιο Σημείωμα τῆς Ιερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα:
«Περί συνεποῦς τηρήσεως τῶν προβλεπομένων μέτρων προφυλάξεως διά τήν
προστασίαν τῆς δημόσιας ὑγείας», γιά νά λάβετε γνώση καὶ νά τηρήσετε πιστά,
ὅσα προβλέπονται σέ αὐτό.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Φθιώτιδος Σύμεων

† ο Φθιώτιδος Συμεών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

Δ/νσις : Ἰωάννου Γενναδίου 14 - 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 3499

ληιο.

Διεκπ. 1445

λεηνησι τη. 28η Ιουλίου 2020

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός

τήν Ιεράν Αρχιεπισκοπήν Αθηνῶν καὶ
τάς Ιεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος

Θέμα: «Περὶ συνεποῦς τηρήσεως τῶν προβλεπομένων μέτρων προφυλάξεως διὰ τήν προστασίαν τῆς δημοσίας ύγειας»

Ἐν ὅψει τῶν ἐπικειμένων μεγάλων ἔορτῶν τοῦ θέρους (Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου), καθ' ἄς παρουσιάζεται μεγάλη συμμετοχή πιστῶν εἰς τάς ιεράς Ἀκολουθίας, ἐπ' ἀφορμῇ δέ τῆς αὐξήσεως τῶν κρουσμάτων τοῦ νέου κορωνοϊοῦ ἴδιαιτέρως εἰς τό λεκανοπέδιον τῆς Αττικῆς, Συνοδικῇ Ἐντολῇ καὶ Ἐξουσιοδοτήσει, ὑπενθυμίζομεν ὑμῖν τάς σχετικάς ἀποφάσεις τῆς Διαρκούς Ιερᾶς Συνόδου ὡς πρός τήν τήρησιν τῶν προβλεπομένων μέτρων προφυλάξεως εἰς τοὺς Ιερούς Ναούς κ.λπ. χώρους Λατρείας, διὰ τήν προστασίαν τῆς δημοσίας ύγειας, προτρέποντες ὑμᾶς ἵνα συστήσητε εἰς τούς ύφ' ὑμᾶς Κληρικούς καὶ τά μέλη τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων καὶ Ἡγουμενοσυμβουλίων, τήν πιστήν καὶ μετά προσοχῆς τήρησιν τῶν ὡς κάτωθι διαλαμβανομένων:

- 1) Κατά τήν εἰσοδον εἰς τόν Ιερόν Ναόν δέον ὅπως ἐφαρμόζηται, τῇ ἐπιτηρήσει εἰδικῶς ἔξουσιοδοτηθέντος ἐπί τούτῳ προσώπου, ἡ τήρησις τῆς ἀποστάσεως τοῦ ἐνός καὶ ἡμίσεος (1,5) μέτρου τούλαχιστον μεταξύ τῶν πιστῶν. Η παρουσία πιστῶν ἐντός τῶν Ιερῶν Ναῶν θά τηρῇ τήν ἀναλογίαν ἐν πρόσωπον ἀνά πέντε (5) τ.μ. ἐπιφανείας καὶ μέ ἐλαχίστην ἀπόστασιν ἐνός καὶ ἡμίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των, εἰς περίπτωσιν δέ καθ' ἓν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ (ἔξαιρουμένων τῶν βοηθητικῶν χώρων) ὑπερβαίνῃ τά πεντακόσια (500) τ.μ., ὁ μέγιστος ἀριθμός παρευρισκομένων ἐκ τοῦ νόμου ὁρίζεται εἰς τά ἑκατόν (100) πρόσωπα.
- 2) Ἐπί τῷ σκοπῷ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν πιστῶν κρίνεται ἀναγκαῖον ὅπως ἀναρτηθοῦν εἰς τούς πίνακας ἀνακοινώσεων τῶν Ιερῶν Ναῶν ἡ καὶ εἰς τάς ύφισταμένας ἴστοσελίδας των: α) τό ὠράριον τελέσεως τῶν Ιερῶν Ἀκολουθιῶν, β) τό ὠράριον κατά τό ὅποιον ὁ Ιερός Ναός θά παραμένῃ ἀνοικτός διὰ τήν προσέλευσιν τῶν πιστῶν καὶ γ) ὁ συνολικός ἀριθμός τῶν πιστῶν, οἵτινες δύνανται ἵνα παρευρίσκωνται ταύτοχρο-

νως ἐντός τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ, συμφώνως πρός τάς ἀνωτέρω ύγειονομικάς ὑποδείξεις.

- 3) Τό ἀριθμός ἔξουσιοδοτηθέν πρόσωπον διά τόν ἔλεγχον τῆς ἀναμονῆς εἰς τάς εἰσόδους τῶν Ιερῶν Ναῶν συνιστᾶται ἵνα φέρῃ τά ὑπό τοῦ νόμου προβλεπόμενα μέτρα προστασίας (μάσκα, γάντια κ.λπ.). Ἐφόσον παρέχηται ἡ δυνατότης, προτείνεται ἡ χρήσις διαφορετικῶν θυρῶν τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ διά τήν ἀσφαλεστέραν εἰσόδουν καὶ ἔξοδον τῶν πιστῶν. Ἐπιπρόσθετας, ἀπαιτεῖται ἡ τοποθέτησις εἰδικῶν ἀπορριματοδοχείων εἰς τάς ἔξοδους τῶν Ιερῶν Ναῶν διά τήν ἀμεσον ἀπόρριψιν τοῦ χρησιμοποιηθέντος ἔξοπλισμοῦ ύγιεινῆς.
- 4) Εἰς περίπτωσιν καθ' ᾧ ὁ ἀριθμός τῶν προσελθόντων ύπερβαίνη τόν ἐπιτρέπομενον διά τούς εἰσερχομένους εἰς τούς Ιερούς Ναούς, οὗτοι δύνανται ὅπως παραμένωσιν ἐν τῷ προσαυλίῳ χώρᾳ, προσευχόμενοι καὶ τηροῦντες τήν ἐνδεδειγμένην ἀπόστασιν τοῦ ἐνός καὶ ἡμίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των, καθώς θά ἔχουν τεθῆ εἰς λειτουργίαν τά ἔξωτερικά μεγάφωνα τῶν Ιερῶν Ναῶν, κατά τάς ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἐπιτρεπομένας ὥρας καὶ εἰς τό προβλεπόμενον ἐπίπεδον ἐκπομπῆς ἥχου.
- 5) Έάν ύφιστανται πλείονες τοῦ ἐνός Ἐφημέριοι εἰς τινας Ιερούς Ναούς, συνιστᾶται ἡ τέλεσις περισσοτέρων Θείων Λειτουργιῶν κατά τήν αὐτήν ἡμέραν, συμφώνως τῇ ἐκκλησιαστικῇ συνηθείᾳ καὶ πρακτικῇ, τόσον κατά τήν Κυριακήν, ὃσον καὶ κατά τάς μεγάλας Εορτάς. Ἐν τοι- αύτῃ περιπτώσει, δύνανται οἱ κατά τόπους Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται νά ἐπιτρέψωσι, κατά τήν ποιμαντικήν Αὐτῶν κρίσιν, τήν τέλεσιν τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ὁρθρου ἀφ' ἐσπέρας, μετά τήν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἐσπερινοῦ. Αἱ Ἀγρυπνίαι θά τελῶνται κατά τά καθιερωμένα, ἀναφορικῶς δέ πρός τάς κωδονοκρουσίας, δέον ὅπως τελῶνται κατά τόν συνήθη τρόπον.
- 6) Η Ιερά Σύνοδος προτρέπει τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας ἵνα συστήσωσι τήν συχνήν τέλεσιν Θείων Λειτουργιῶν καὶ κατά τάς ἐργαζομένων ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἐπί τῷ τέλει τῆς διευκολύνσεως τῶν ἐργαζομένων πιστῶν, ἀλλά καὶ τῆς συμμετοχῆς των εἰς ἐλάσσονος προσελεύσεως λειτουργικάς Συνάξεις.
- 7) Ὄσοι ἐκ τῶν πιστῶν ἀνήκουσιν εἰς ύγειονομικῶς εὐπαθεῖς δύμάδας (ἥλικιαμένοι, ἀσθενεῖς πάσχοντες ἐξ ἀναπνευστικῶν προβλημάτων ἢ σακχαρώδους διαβήτου ἢ καρδιαγγειακῶν νοσημάτων, ἀνοσοκατεσταλμένοι) παρακαλοῦνται ἵνα ἀποφεύγουν τήν ἔξοδον ἐκ τῆς οἰκίας αὐτῶν, χάριν τῆς προστασίας τῆς ύγείας των. Έάν δέ ἐπιθυμοῦν τήν κατ' οἶκον ἔξυπηρέτησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν των, καὶ κυρίως τήν Θείαν Μετάληψιν τῶν ἄχραντων Μυστηρίων, δύνανται οἱ Ιερεῖς, νά ἐπιτελοῦν τό ἀδιάπτωτον ποιμαντικόν των καθῆκον.
- 8) Θεωρεῖται ἀναγκαία ἡ μέριμνα διά τήν τοποθέτησιν ἀντισηπτικῶν/ἀπολυμαντικῶν εἰς τάς εἰσόδους τῶν Ιερῶν Ναῶν, διά τήν ύποχρεωτικήν δι' ἀπαντας τούς εἰσερχομένους ἀπολύμανσιν τῶν χειρῶν, ώς καὶ ἡ τοποθέτησις εἰς ἐμφανές σημεῖον τοῦ προβλεπομένου ἀναγκαίου ἔξοπλισμοῦ ύγιεινῆς (χαρτομάνδηλα, χάρτιναι πετσέται κ.λπ.).
- 9) Όσάκις παρέχεται ἡ δυνατότης διευθετήσεως τοῦ χώρου ἐκάστου Ιεροῦ Ναοῦ ἐπί τῷ σκοπῷ τῆς παρουσίας τῶν πιστῶν συμφώνως πρός

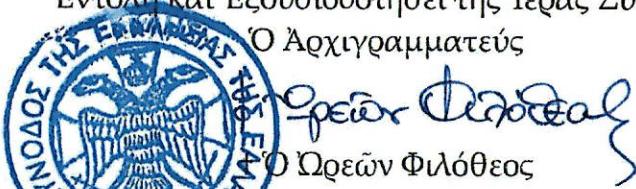
τήν ώς άνω άναλογίαν ἐν πρόσωπον ἀνά πέντε (5) τ.μ. ἐπιφανείας καί μέ ελαχίστην ἀπόστασιν ἐνός καί ἡμίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των, δέον ὅπως διατηρῶνται ἐντός τῶν Ιερῶν Ναῶν μόνον τά ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς προσερχομένους καθίσματα, τιθέμενα κατά τάς προσηκούσας μεταξύ των ἀποστάσεις. Ἐπί τούτῳ προτείνεται ἡ ἀπόσυρσις τῶν περισσευόντων καθισμάτων ἐκτός τῶν Ιερῶν Ναῶν.

- 10) Ὁ φυσικός ἔξαερισμός τῶν Ιερῶν Ναῶν, ἐνόσῳ παραμένουν ἀνοικτοί, εἶναι ὑποχρεωτικός. Εἰς περίπτωσιν χρήσεως τεχνητοῦ κλιματισμοῦ, ἐνδείκνυται ἡ ἀμεσος μέριμνα διά τὸν καθαρισμὸν τῶν φίλτρων αὐτοῦ, καθώς καὶ ἡ ἔξασφάλισις ταύτοχρόνου φυσικοῦ ἔξαερισμοῦ τοῦ ιεροῦ χώρου ἐκ τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων αὐτοῦ, κατά τήν διάρκειαν τῆς τυχόν λειτουργίας του.
- 11) Καθίσταται ἀδήριτος καὶ ἀπόλυτος ἡ ἀνάγκη διά τήν συχνήν καὶ σχολαστικήν καθαριότητα, καὶ διά τήν τακτικήν ἀπολύμανσιν δι' ἀντισηπτικοῦ διαλύματος τῶν σημείων καὶ τῶν ἐπιφανειῶν τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ ὅπου παρατηρεῖται συχνή πρόσβασις τῶν πιστῶν.
- 12) Κατά τήν διάρκειαν τῆς παραμονῆς των εἰς τὸν Ιερόν Ναόν, οἱ πιστοί, μέ προσωπικήν των εὐθύνην καὶ μέριμναν, συνιστᾶται ἵνα φέρουν προστατευτικήν μάσκαν, τήν ὅποιαν ἀσφαλῶς θά ἀφαιροῦν προσερχόμενοι εἰς τήν Θείαν Μετάληψιν. Ἐάν δέ πιστός τις, ἐνόσῳ παραμένει ἐν τῷ Ιερῷ Ναῷ, παρουσιάσῃ συμπτώματα ἀσθενείας, ἐπιβάλλεται ὅπως ληφθῇ μέριμνα διά τήν ἀμεσον καὶ ἀσφαλῆ ἀπομάκρυνσίν του ἥ, ἐφόσον τοῦτο δέν εἶναι δυνατόν, διά τήν ἀσφαλῆ μετακίνησίν του εἰς εἰδικόν χῶρον, πρός ἀποφυγὴν ἐπαφῆς μεθ' ἑτέρων προσώπων. Πρός ἀντιμετώπισιν τοιούτων φαινομένων, κρίνεται ὑποχρεωτική ἡ πρόβλεψις διά τήν ὑπαρξίαν καταλλήλου χώρου (π.χ. γραφεῖον, χῶρος εἰς τό πνευματικόν κέντρον κ.λπ.) μέ ἐπαρκῆ ἔξαερισμόν, ὅπου θά ὑπάρχουν μάσκαι, χαρτομάνδηλα, πλαστική σακούλα διά τήν ἀπόρριψιν αὐτῶν καὶ ἀντισηπτικόν διάλυμα χειρῶν.
- 13) Κατά τήν προσέλευσιν εἰς τήν Θείαν Μετάληψιν ἀπαιτεῖται ἵνα τηρῶνται μετ' ἀκριβείας αἱ προβλεπόμεναι ἀποστάσεις μεταξύ τῶν πιστῶν. Ἐπίσης, κατά τήν διανομήν τοῦ ἀντιδώρου, τοῦ ἄρτου, τῶν κολλύβων καὶ ἄλλων εὐλογιῶν, πέραν τῆς τηρήσεως τῶν ἀναλόγων ἀποστάσεων, κρίνεται ἀναγκαία ἡ τήρησις τῶν σχετικῶν ὑγειονομικῶν προφυλάξεων.
- 14) Ἐπαναβεβαιοῦνται αἱ ἀπό 16ης Μαρτίου καὶ 1ης Απριλίου 2020 ἀποφάσεις τῆς Διαιροῦ Ιερᾶς Συνόδου, ὡς πρός τήν λιτήν τέλεσιν τῶν Ιερῶν Ακολουθιῶν, συμφώνως πρός τό ἥθος καὶ τήν παράδοσιν τῆς Όρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Τό αὐτό ἰσχύει καὶ διά τάς μεγάλας Πανηγύρεις τῆς περιόδου αὐτῆς, αἱ ὅποιαι θά πρέπη νά διακρίνωνται διά τήν μετά σεμνότητος τέλεσίν των, ἡ δέ συμμετοχή Ἀρχιερέων εἰς τυχόν Συλλείτουργα μή ὑπερβαίνῃ τόν ἀριθμόν τῶν τριῶν (3). Ἡ τέλεσις Λιτανειῶν θά πραγματοποιήται μετά μεγάλης προσοχῆς, ἀνευ συνωστισμοῦ τοῦ συμμετέχοντος πιστοῦ λαοῦ, καὶ ἐάν ἥ δυνατόν, ἐν συντομίᾳ, συμφώνως τῇ ποιμαντικῇ κρίσει τοῦ οἰκείου Ποιμενάρχου, ἐνῷ ἐπιτρέπεται ἡ μεταφορά Ιερῶν Λειψάνων πρός ἀγιασμόν καὶ παραμυθίαν τῶν πιστῶν, λαμβανομένων πάντοτε ὑπ' ὅψει τῶν ἀπαραιτήτων

ύγειονομικῶν μέτρων. Εἰς περίπτωσιν δέ καθ' ἓν μεταφέρονται ἐκ μιᾶς Ιερᾶς Μητροπόλεως εἰς ἑτέραν Ιεράν Μητρόπολιν, τυγχάνει ἀπαραίτητος ἡ ἐπί τούτῳ ἔγκρισις τῆς Ιερᾶς Συνόδου, συμφώνως τῇ ὑπὲρ ἀριθ. 2760/29.1.2003 Συνοδική Ἐγκυκλίω.

- 15) Ὄσον ἀφορᾶ εἰς τὴν τέλεσιν τῶν Ιερῶν Μυστηρίων τοῦ Γάμου καὶ τῆς Βαπτίσεως καὶ τῶν Ἐξοδίων Ἀκολουθιῶν, ἰσχύουν ἀπαντα τὰ ἀνωτέρω προβλεπόμενα σχετικῶς πρός τὴν προσέλευσιν τῶν πιστῶν, ἐνῷ τὰ Ιερά Μυστήρια θά τελῶνται ἐντός τοῦ Ιεροῦ Ναοῦ, συμφώνως πρός προγενεστέραν Συνοδικήν Ἀπόφασιν. Ἀναφορικῶς δέ πρός τούς στολισμούς τῶν Ιερῶν Ναῶν, θεωρεῖται ἀπαραίτητος ἡ προτίμησις τῆς λιτότητος καὶ τῆς ἀπλότητος.
- 16) Τὰ ἀνωτέρω ἰσχύουν δι' ἀπαντας τούς Ἐνοριακούς, Προσκυνηματικούς, Κομητηριακούς, Ἰδρυματικούς κ.λπ. Ιερούς Ναούς, τὰ Μητροπολιτικά καὶ Ἐνοριακά Παρεκκλήσια, οὐχί ὅμως καὶ διά τὰ Παρεκκλήσια, τὰ ὅποια εύρισκονται ἐντός ἴδιωτικῶν κτημάτων, κτιρίων καὶ ἐπιχειρήσεων (π.χ. συγκροτημάτων κατοικιῶν, κέντρων ἐκδηλώσεων, ξενοδοχείων κ.λπ.), ὅπου δέν ἐπιτρέπεται ἡ προσέλευσις πιστῶν διότι, ὡς Ἰδιωτικοί Ναοί, εἶναι πρωορισμένοι διά τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν ἴδιοκτητῶν καὶ τῶν οἰκείων αὐτῶν.
- 17) Ἀπαντα τὰ ἀνωτέρω ἀφοροῦν καὶ εἰς τὰς Ιερᾶς Μονάς καὶ τὰ Ἡσυχαστήρια. Ὁ ἀριθμός ἐπισκεπτῶν, τόν ὅποιον ἐπιτρέπεται νά δέχωνται (χωρίς διανυκτέρευσιν) δέν εἶναι δυνατόν νά ὑπερβαίνῃ τὴν ἀναλογίαν ἐν πρόσωπον ἀνά πέντε (5) τ.μ. τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ιερᾶς Μονῆς ἡ ἐπέροιν χώρου λατρείας Αὔτῆς ἡ τοῦ χώρου ἔγκαταβιώσεως, μέ ἀνώτατον δριον τά ἑκατόν (100) ἀτομα.

Ἐντολῆς καὶ Ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ιερᾶς Συνόδου
Ο Ἀρχιγραμματεύς

Ωρεῶν Φιλόθεος
Ο Ωρεῶν Φιλόθεος

Κοινοποίησις:

1. Αξιότιμη κ. Νικητή Κεφαλέως
Υπουργό Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
2. Αξιότιμο κ. Βασίλειο Κικίλια
Υπουργό Ύγείας
3. Αξιότιμο κ. Νικόλαο Χαρδαλιά
Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας καὶ Διαχείρισης Κρίσεων
4. Αξιότιμο κ. Γεώργιο Καλαντζῆ
Γενικό Γραμματέα Θρησκευμάτων
5. Αξιότιμο κ. Παναγιώτη Πρεζερᾶτο
Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Ύγείας τοῦ Υπουργείου Ύγείας,
Πρόεδρο Έθνικής Έπιτροπής Προστασίας Δημόσιας Ύγείας
ἐναντί τοῦ κορωνοϊοῦ Covid-19
6. Αξιότιμο κ. Σωτήριο Τσιώδρα
Καθηγητή Ιατρικῆς Σχολῆς τοῦ Έθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ
Πανεπιστημίου Αθηνῶν, μέλος τῆς Έθνικής Έπιτροπής
Προστασίας Δημόσιας Ύγείας ἐναντί τοῦ κορωνοϊοῦ Covid-19